

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 12. Res gestæ per varia loca carptim narrantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

bus persuasum est, quàm non schismaticè; sed cum Summo Pontifice consentiens Pataquariensis Societas sententiam dixisset. Verùm antequàm hæc calumniæ ad liquidum deducerentur, quæ interim turbamenta Episcopum Paraquariensem cum Societate commiserint, ut immatura historiæ, ad sua tempora lubentiùs remittam, quàm intricatissimo labyrintho me involvam.

CAPUT

XI.
De Sociis
Cordubensibus.

Joannes Pastor Procurator.

Petri Herrera missio.

Franciscus Corduba in quietâ vita.

Marci Antonii Dejarani virtutes.

INTER quas turbas Societas, mote suo, per amplissimas regiones Apostolicis exercitationibus infudabat. Cordubæ habita Congregatio provincialis in Procuratorem Romam iturum elegit Joannem Pastorem, virum, in quem concurrebant agendi dexteritas, annorum & officiorum cum laude transactorum autoritas, & ab antiquis ad Indos excursionibus; nuperimâque ad Abipones expeditione, claritudo. Petrus Herrera cum socio, Cordubâ per amplissimum tractum emissus, quater mille capita, magna ex parte Barbarorum Æthiopumque, hinc inde longo inter se intervallo dispartitorum, exhomologesi expiavit: septem & septuaginta capita Baptismo tinxit: vagabundam nationem Baptismum postulantem spe aluit postulatis fruituram, si se veller ad fixum locum, fundato oppido; reducere; renuentem, tanquàm adhuc Evangelio ineptam, Deo commendavit, qui novit maturum tempus unicuique negotio. Cordubensè Collegium duos Sacerdotes extulit, dispartibus meritis, posteritati transmittendos. Nam Franciscus Corduba Aragonensis, quatuor olim vota professus, in provecta ætate sibi nimium ob qualecumque concionandi talentum tribuens, sensu pietatis pedetentim exuto, externos homines in partem inquietorum consiliorum adsciscere sæpè ausus, adeò gravem se æqualibus, majoribusque præbuit, ut domestico carcere includi debuerit; è quo fugâ in Peruvianam elapsus, postquam aliquamdiu Chuquisacæ Senatûs Regii Præsidi, & nostris hominibus imposuisset, Cordubam posthinc retractus, diligentiusque custoditus, tandem factorum penitens in carcere quietiori fato, quàm vitâ, decessit. At Marcus Antonius Dejaranus, Salæ in regno Neapolitano olim natus, quatuor etiam vota professus, æquabili innoxæ vitæ tenore, magno Hispanorum Indorumque proventu, quorum linguam callebat, ab ipsa Provinciæ fundatione Societatem illustravit. Cordubæ Indorum Sodalitatem primus instituit. In Esterensi urbe Tucumanæ principe primus etiam convictui præfuit. Regimen aliquot Collegiorum oblatum constanter & religiose adire respuit. Graves calumnias ab hominibus, sua vitia carpi non ferentibus, in se projaculatas, patientis silentii clypeo, innocentiam manifestante Deo, indemnis excepit. Quinque solidas horas mentalibus precibus quotidie impendebat: ex quo fonte virtutes omnes Religioso viro conducibiles acquisivit. Ejus cadaver omnium Ordinum Prælati, & primores urbis honorificè extulère, magno præsertim fœminarum luctu, diuturno conscientiarum suarum directori parentantium.

CAPUT

XII.
Res gestæ
per varia
loca car-
ptim nar-
rantur.

Pium desiderium prægnantis.

Baltazaris Algria infelix exitus.

ECOLLEGIO Boni-aëris emissarii Socii aliquot baptizavère, avitumque morem quibusdam Neophytis supersticiosè usurpatum, parentum suorum ossa circumferendi, dempsère: aliaque præstitère ab Apostolicis hominibus factitari solita. Inda mulier prægnans, in ultimo agone ideò se illibenter mori vociferabatur, quòd antè sex menses concepta proles in sua alvo sine Baptismo obitura esset. Grata fuit Deo mulieris fides, & desiderium salvandæ prolis: nam ubi illa expiravit, inciso leviter cadavere, viva proles caput exeruit, & post Baptismum expirans, pro cunis & tumulo sollicitæ parentis alvum habuit. Esterenses Socii longè latèque excurrentes, præter alias expiationes, multis adultæ infantilisque ætatis capitibus Baptismum contulère: Riocensis Collegii excursoribus interim domi forisque egregiè etiam elaborantibus. Ea in urbe res accidit memorabilis. Baltazar Alegria juvenis Hispanus, Ibridâ muliere in lascivos amores dudum abusus, nullis humanis Divinisque terroribus ab turpi consortio abstrahi se sinebat, quinimò postquam pellex cœlesti fulmine pænè exanimata fuit, pergebat renuentem, & anteaactæ vitæ seriò penitentem, blanditiis, minis, inflicis que verberibus, identidem sollicitare: nec desistit, donec reluctantem in proximam sylvam raperet. Ubi exerto priùs

pugione

pugione in has voces prorupit: *Ex hoc*, inquit, *loco nos ambos tandem demon abripiet*: quo dicto, nudatam arbori alligavit, detractisque equi habenis feminam laniare cepit; sed vix sex plagas inflixerat, cum infelix Baltazar viribus repente destitutus, JESUM sceleris sui Judicem inclamans, animam exhalavit: cadaver statim à morte foedum in modum intumescens horrore fuit: spectatoribus omnibus ad præteritæ vitæ poenitentiam feliciter permotis. In Sancti Michaëlis urbe, Æthiops pro Christiano habitus, in ultimo vitæ certamine exhomologesi apud unum è nostris ad se evocatum expiari voluit, quâ confessione, ut arbitrabatur, legitime peractâ, ab sensibus alienatus vidit sibi offerri speciem Reginae cælorum duobus Angelis comitatæ, splendore planè cælesti, obviam quasi in placido itinere ultrò occurrentis, sciscitantisque quò demum pergeret: Æthiops candidè respondit, se ad cælum pergere beatitudine donandum; sed Virgo negavit id fieri posse, quòd nulli non baptizato cælum pateret. Porrò retrocedere renuentem blandè iterum compellat Virgo, spondens missurum se qui cum iterum accerseret optato cælo fruiturum, postquam ab JESU Socio Æthiopum instructore Baptisum percepisset, & mox comitibus imperavit, ut ad corpus reduceretur. Æthiops sibi restitutus, factò diligenti examine, repertus est verè olim Baptisum non suscepisse. Igitur adhibitâ priùs catechesi, non frustra lotus, post duas horas moriens ad promissâ loca, ut spes est, evolavit. Sacri animarum excursores, ex hac sede ad Barbarorum terras delati, magorum technas ab Patrum doctrinâ Indigenas deterrentium, & avitis idololatriæ spurcitæque viriis implicantium, multipliciter dissolverunt. In Calchaquinâ valle aliqua affulsit spes convertendæ gentis: igitur quamvis Socii ob præteritam tot annorum Calchaquinorum pervicaciam, ab baptizandis abstinuissent, tamen sub id tempus trecentos fermè infantes sacro Fonte immersere: sperantes fore, ut adulatorum pertinacia, adjuvante Deo, & Sociorum stabili sede, aliquando infringeretur. Bis tota vallis ab Ferdinando Terreblanca & Parricio, Sociis impigris, aliquo cum operæ pretio lustrata est. Pullares, Tagingastæ, & Gualfines, extra vallem etiam aditi, sedem Societatis postulavère; sed dilatis flagitantium votis Societas satis habuit interjecto tempore secundam sedem in valle Calchaquinâ ponere, ex qua eos populos solitis excursionibus procuraret.

AD Urvaicam Socii mille circiter & ducentis capitibus sacras aquas infudère. Nec longè minor fuit in Paranae oppidis Baptizatorum numerus, pergebantque Neophyti utrobique p̄batabissimis facinoribus Christiani nominis adeptum decus conservare. Unum è multis (si modò ad hunc annum pertinet) feligam. In mulierem, facti epuli inprimis avidam, rusticatum euntem, ausus lascivus juvenis involare, & repræsentato loci secreto ad illicitam voluptatem compellere, repulsam tulit. Illa enim nec animi fortitudine, nec corporis viribus defecta, quamvis sinistrâ infantem gestaret, prætensâ in invasorem dexterâ, clarâ voce determinatoquæ tuendæ castimonie aut subeundæ mortis proposito, clamat passuram se potiùs strangulari, aut sanguinem sibi hauriri, quàm ut impuris tactibus suæ viduitati labeculam inferri permitteret: horrendum esse & detestandum asserens corpus prostituere, quod superiori die (nam pridie communicaverat) Christi Corpori pervium fuisset; desisteret itaque suum hospitem laceffere, & contra pectus Deo plenum insurgere, succensamque stygio igne flammam Eucharistici cibi reverentiâ reprimeret. Hæc cum diceret, omni adhibitâ vi contra juvenem reluctabatur, qui ex frustratione effrænati impetûs in rabiem actus, fremens frendensque celeri cursu primam sylvam petit, & ex ea ramum plicatilem arripit, quem in laqueum adaptatum, in collum feminae casti propositi tenacis injicit, & constanter affirmantem se nequaquam permissuram, ut pectus Christi præsentia honoratum impudicis amplexibus violetur, strangulat: & infantem quem illa moriens arctissime stringebat, continuato furore, materno sinu ereptum, terræque allisum, ceu Herodis lanista enecat, mox utrumque corpus, ne scelus detegatur, eodem in loco sepelit. Sed diu latère nunquam potuit ingens scelus, nec parvo pulvere regi

Æthiops de suscipiendo Baptismo monetur.

Trecenti infantes baptizati.

Pullares sedem Societatis postulanti.

CAPUT

XIII.
Mulier vidua pro servandâ castitate mactatur.

Infans necatur.